

JOKAISEN ÄÄNI ON TÄRKEÄ

Helsingin työväenopiston Vanhemmat mukaan -hankkeessa järjestetyssä laulutyoöpajassa Pitäjänmäen peruskoulun 2B-luokan oppilaat ja hankkeessa suomea opiskelevat vanhemmat pääsivät tekemään yhteisen laulun lauluntekijä, esiintyjä ja kirjailija Tomi Pulkkisen johdolla eräänä toukokuisena päivänä. Pajan jälkeen järjestettiin hanketta käsittelevä palautekeskustelu vanhemmille.

TEKSTI JA KUVAT SATU RAKKOLAINEN-SOSSA

– Minulla on teille yllätys! Vanhemmat mukaan -hankkeen S2-suunnittelijaopettaja **Heidi Naukkarinen** ilmoittaa opettaja **Ilona Ahon** 2B-luokalle.

– Tänä keväänä on ollut lasten vanhempia opiskelemassa joissakin näissä ykkös- ja kakkosluokissa. Tänä me saatiin tänne erikoishauskaa ohjelmaa, ja siksi me ollaan kaikki täällä teidän luokassa vieraina nyt, Heidi jatkaa ja esittelee laulutyoöpajaa pitämään tulleen **Tomi Pulkkisen**. Iloisen tervehdyksensä jälkeen Tomi Pulkinen kertoo aamupäivän ohjelmasta:

– Tänä tehdään ihan uusi oma laulu. Kaikki saavat osallistua. Se on helppoa. Minä itse tein ensimmäisiä lauluja, kun olin viisi- tai kuusivuotias.

Osa niistä on julkaistu lastenlevyllä, kun olin aikuinen.

Luokkahuone täyttyy huuliharpuun, kitaran ja Tomin laulun sävelistä: *Mä tahdon kiivetä vuorille ja nähdä mastot laivojen...*

Yhdessä rakentaen

Soitettuaan ja laulettuaan ensin oman Matkalla maailmaan -laulunsa malliksi ja esimerkiksi Tomi alkaa ohjeistaa yhteisen laulun tekoa. Hän puhuu selkeästi ja toistaa sanoja ja ohjeita useita kertoja sanamuotoja varioiden.

– Meidän yhteinen laulu alkaa siitä, että kysyn teiltä: mistä paikoista te pidätte?

Tomi Pulkinen korostaa mielikuvituksen tärkeyttä.

Ensimmäistä vastausta ei tarvitse kauaa odotella. Ilmoille kajahtaa: Linnanmäki!

Tomi kirjoittaa pelinavauksen taululle ja jatkaa kyselemistä. Oppilaat ehdottelevat innostuneina omia suosikkipaikkojaan, joita Tomi kirjaa listaksi. 2B:n oppilaat ovat aktiivisia, mutta vanhempia näyttää ujosuttavan vähän. He seuraavat kuitenkin koko ajan eri paikkojen listan syntyä taululle tarkasti, eläytyväisen oloisina ja hymyileväisinä. Välillä Tomi kääntää muutaman sanan englanniksi. Lista eri kaupungeista ja maista lähellä ja kaukana syntyy taululle nopeasti.

– Laulussa ei voi vain listata paikkoja, vaan pitää myös kertoa, mitä kaikkea voi tehdä. Eli nyt kysyn teiltä: mitä on kiva tehdä? Tomi kysyy kaikilta.

Yhtä innokkaasti kuin paikkalista, syntyy myös lista erilaisista tekemisistä. Pelejä, lukemista ja monenlaisia yksityiskohtia, joita Tomin mukaan tarvitaan tekemään laulusta mielenkiintoinen.

– Mistä meidän uusi laulu alkaa?

Yhdessä neuvotellen Tomi ja lapset saavat vaivattoman näköisesti laulun rakentumaan. Vanhemmat seuraavat kaikkea tarkkaavaisina ja nyökkäilevät eri vaihtoehdoille. Tomi kannustaa ja kommentoi ehdotuksia innostuneesti, kuten: – Hyvä! Lukeminen antaa meille mielikuvitusta, ja sen avulla voi matkustaa. Mielikuvituksessa on voimaa!

Jotkut ehdotukset jäävät vain ehdotuksiksi, mutta ne on kuultu. Kuulluksi tulemisen tunne on tärkeä. Kaikki pääsevät mukaan

Laulu näyttää syntyvän vaivattomasti, mutta prosessi vaatii valppautta.

Osallistujien aktiivisuus ilahdutti opettaja Ilona Ahoa.

omien tietojensa ja taitojensa mukaisesti. Ulospäinsuuntautuneemmat toki enemmän kuin ne, jotka pohtivat vaihtoehtoja pitempään hiljaisesti itsekseen.

– Nyt on aika ottaa musiikki mukaan! Musiikki on sointuja, ja on olemassa kaksi erilaista sointua. Mollista aloitetaan. Toinen vaihtoehto on duuri. Se ei ole muuri, eikä se ole luuri. Nyt voitte valita, kuinka moni haluaisi, että tulee duuri ja kuinka moni, että tulisi molli, Tomi sanoo ja soittaa soinnuista esimerkit kitarallaan.

Enemmistö päättyy molliin. Seuraavaksi päätetään laulun tempo, tyyli ja melodia, joiden valintoihin Tomi ohjeistaa sointujen tapaan. Paikoista ja tekemisistä rakentuu yhdessä neuvotellen teksti, jonka etappien määrää ja sanojen järjestystä muokataan huolellisesti mutta huolettoman näköisesti.

Rohkaisevia taputuksia

Kun laulu on saatu säkeistö säkeistöltä yhdessä pohtien valmiiksi, alkaa sen harjoittelu yhteisvoimin.

– Nyt lauletaan yhdessä koko laulu. Tulkaa mukaan lauluun! Jokaisen ääni on tärkeä, niin kuin vaaleissa. Meille on tulossa hieno laulu. Annetaan

rohkaisevat taputukset ensin, Tomi kannustaa.

Vaikka sanat ja melodia eivät ole kauaakaan olleet kenenkään hallussa, Tomin eläytyvä asenne tempaa mukaansa ja kaikki yrittävät parhaansa mukaan. Luokkahuone täyttyy laulusta, ja niin pienet kuin isotkin eläytyvät sen esittämiseen omalla tavallaan, vähintäänkin huulia liikuttamalla.

On jäljellä enää laulun nimen päättäminen. Muutaman vaihtoehdon joukosta nimeksi valikoituu ”On mukava matkustaa”, ja se saa vielä täydennykseksi toisen nimen ”Pitskuun Helsinkiin”.

Laulupajassa kaikki saavat ehdottaa vaihtoehtoja, ja niistä päätetään äänestämällä.

On mukava matkustaa (Pitskuun Helsinkiin)

On käyty monissa paikoissa Kajaanissa ja Ähtärissä Tukholmassa ja Kosovossa, Virossa, Keniassa, Somaliassa Tullaan takaisin Pitskuun Helsinkiin

On mukava matkustaa, lukea kirjaa lentokoneessa, piirtää ukkeleita Lontoossa, pelata Pariisissa jalkapalloa.

Katsotaan lohikäärmetanssia kiinalaisena uutenavuotena. Käydään Linnanmäellä ja Thaimaassa. Egyptissä koripalloa pelataan. Tullaan takaisin Pitskuun Helsinkiin.

On mukava matkustaa...

Tomi Pulkkinen ja laulupajan osallistajat

Vanhemmat **Samer Arshad, Pooja Bai, Mariia Baganova ja Jovan Todorovic** nauttivat laulupajasta.

VANHEMMAT MUKAAN -TOIMINTA

- Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -toimintaa on kehitetty Vantaalla 2017 alkaen. Helsinki on ottanut mallia Vantaan toiminnasta soveltuvin osin.
- Helsingissä maksutonta toimintaa rahoittaa Helsingin kaupunginkanslia, ja sitä toteutetaan yhteistyössä Helsingin työväenopiston, Helsingin kaupungin perusopetuksen ja Stadin AO:n kanssa.
- Kohderyhmänä maahanmuuttotästäiset pienten lasten vanhemmat, jotka asuvat lähellä koulua, jossa opetusta annetaan.
- Vanhemmat osallistuvat Helsingissä kahtena päivänä viikossa 1. tai 2. luokan oppitunteihin, joiden jälkeen opiskelevat koululla kahden tunnin ajan työväenopiston opettajan kanssa.
- Lastenhoito on järjestetty opiskelun ajaksi läheisessä leikkipuistossa tai muussa vastaavassa tilassa, jolloin vanhemmat voivat keskittyä opetukseen.
- Stadin AO:n koulunkäynninohjaajajärjoittelijät ovat osa toimintaa luokissa, joissa myös hankkeen opiskelijat opiskelevat.
- Toimintaa järjestetään Helsingissä neljällä peruskoululla.
- Tavoitteena suomen kielen oppimisen lisäksi on maahanmuuttotästäisten vanhempien kouluttautumisen, kotoutumisen ja työllistymisen nopeuttaminen sekä heidän kiinnittymisensä suomalaiseen yhteiskuntaan.

Tiedot peräisin: Hel.fi, Helsingin Uutiset, Vaski.info ja Heidi Naukarinen

TOMI PULKKINEN

- Tomi Pulkkinen Trio kiertää nyt syksyllä mm. kirjastoissa ja kulttuurikeskuksissa esittämässä Aleksis Kiven teksteihin säveltämiä uusia lauluja.
- Valmistunut 2002 Helsingin yliopistosta pääaineenaan kotimainen kirjallisuus, sivuaineena suomen kieli.
- Suomentanut mm. ensimmäisenä **Lordi Byronin** kuuluisimpia runoja sekä myös säveltänyt niitä. Viimeisin teos on *Rakasta epätoivoa – Lordi Byronin päiväkirjat ja autofktion synty* (Kulttuurivihkot, 2022), johon sisältyy Pulkkinen kirjoittama essee.
- Musiikki ollut keskeinen Tomin elämässä lapsesta asti.
- Ollut Suomen ensimmäinen kirjastojen kuukausipalkkainen trubaduuri vuosina 2006–2009.
- Tomi Pulkkinen Duon Musiikkitarinakaravaani osana Satukaravaani-hanketta.

- Konserttien ohella pitää laulutyöpajoja eri ikäisille. Niissä parhaita hänen mielestään luovuuden voiman löytäminen ja yhteinen panos laulun syntymisessä.
- Pajoissa tehtävän laulun lähtökohtana aina konkreettinen paikka. Paikka yhdistää ja herättää paljon ajatuksia ja muistoja. Erityisesti kielenoppijalle hyvä lähtökohta ja vanhuksille muistelukohta.

Luovaa prosessia auki

Muutaman yhteislaulukierroksen ja ilmaorkesterisäestyksen jälkeen Tomi ehdottaa, että puhutaisiin vielä yhdessä lisää musiikista. Innostuneet oppilaat tutustuvat Tomin johdolla tarkemmin kitaran eri osiin.

– Onko vaikeaa tehdä levy? eräs oppilas kysyy. Tomi kertoo luovasta prosessista: Ensin tarvitaan jokin idea, josta voi kirjoittaa. Sitten pitää keksiä siitä lisää. Idean ja kirjoittamisen jälkeen tarvitaan yhteistyötä.

– On paljon asioita, joista voi tehdä lauluja. Mistä tahansa voi tehdä lauluja. Tähän nyt yhdessä tehtyyn lauluun voi myös lisätä säkeistöjä, jos tuntuu siltä. Yhdessä kun saatiin kerättyä niin paljon paikkoja, jotka eivät kaikki mahtuneet lauluun, Tomi kannustaa.

Sanoitusten keksiminen kivaa

2B-luokan opettaja Ilona Aho kertoi Tomin ja laulutyöpajan olleen puheenaiheena luokassa sen jälkeenkin:

– Laulupajasta puhuttiin myös jälkeen päin. Oppilaat tykkäsivät pajasta, ja heille jäi erityisesti mieleen, miten pajan vetäjä Tomi soitti kahta soitinta yhtä aikaa. Oppilaat olivat myös sitä mieltä, että sanoitusten keksiminen oli kivaa ja ainakin osan mielestä helppoa. Minua ilahdutti, miten aktiivisesti suurin osa oppilaista osallistui. Heidän sanoitusehdotuksistaan tuli hyvin ilmi sekä mielenkiinnon kohteita että maita, joissa on juuria tai sukulaisia.

– Pikaisesti laskettuna luokan 21 oppilaasta 12 oppilaan kotikieli on joku muu kuin suomi. Kaikki eivät kuitenkaan ole koulun tilastoissa S2.